

ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2012. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 2. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 70

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Test se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju testa treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnoga slova geografskih imena. Geografska imena čije je podrijetlo iz drugih (stranih) jezika moraju biti napisana u izvornom obliku (transkribirana na latinicu), npr. New York, Stuttgart, Loire...

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima (osim u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo).

Za vrijeme testiranja ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio testa.

Potpuno ispravno riješeni zadaci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako u njima nije bilo korekcije odgovora. Netočno riješeni zadaci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova ne vrednuju se.

U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATAKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

1 ☐

1. Koji od navedenih podataka približno odgovara današnjem broju stanovnika na Zemlji?
a) 5 milijardi b) 6 milijardi c) 7 milijardi d) 8 milijardi

1 ☐

2. Koji od navedenih podataka približno odgovara današnjem broju naroda na Zemlji?
a) 1000 naroda b) 1500 naroda c) 2000 naroda d) 2500 naroda

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATAKA DOPUNI REČENICU.

1 ☐

3. Rijetko ili povremeno naseljeni dio kopna naziva se _____.

1 ☐

4. Razlika između broja useljenog i iseljenog stanovništva naziva se _____.

1 ☐

5. Godine 2011. (Prvi rezultati popisa) u Hrvatskoj je zabilježen manji broj stanovnika od popisom utvrđenog broja 2001. g. U međupopisnom razdoblju 2001.-2011. vrijednost prirodne promjene bila je negativna kao i vrijednost migracijskog salda, s time da je negativna vrijednost prirodne promjene manja od negativne vrijednosti popisom utvrđenog broja stanovnika. Ti pokazatelji označavaju podtip općeg kretanja stanovništva čiji je naziv _____.

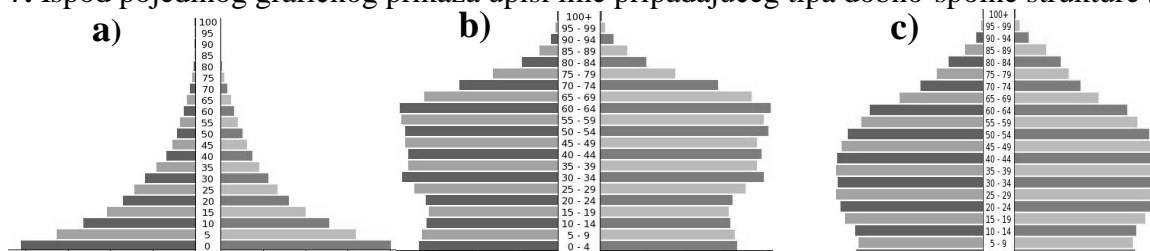
1 ☐

6. Ishodište velikih monoteističkih vjera je kontinent _____ (upiši ime kontinenta).

U SLJEDEĆIH PET ZADATAKA DOPUNI REČENICE ILI ODGOVORE UPIŠI NA CRTE.

3 ☐

7. Ispod pojedinog grafičkog prikaza upiši ime pripadajućeg tipa dobno-spolne strukture stanovništva.

a) _____

b) _____

c) _____

3 ☐

8. U Hrvatskoj je sredinom 2010. godine živjelo zaokruženo 4 300 000 stanovnika. Broj živorođenih u toj godini bio je 43 300, a stopa mortaliteta je bila 11,8 promila. Izračunaj stopu nataliteta, stopu prirodne promjene (izračunaj u promilima na jednu decimalu), i broj umrlih u državi.

prostor za računanje

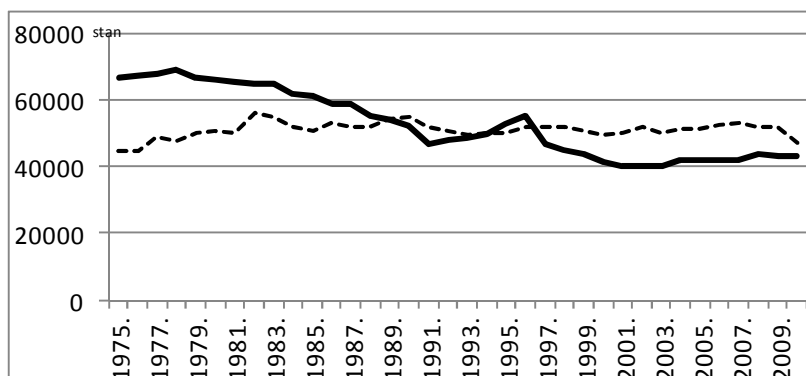
a) stopa nataliteta = _____

b) stopa prirodne promjene = _____

c) broj umrlih _____

2 ☐

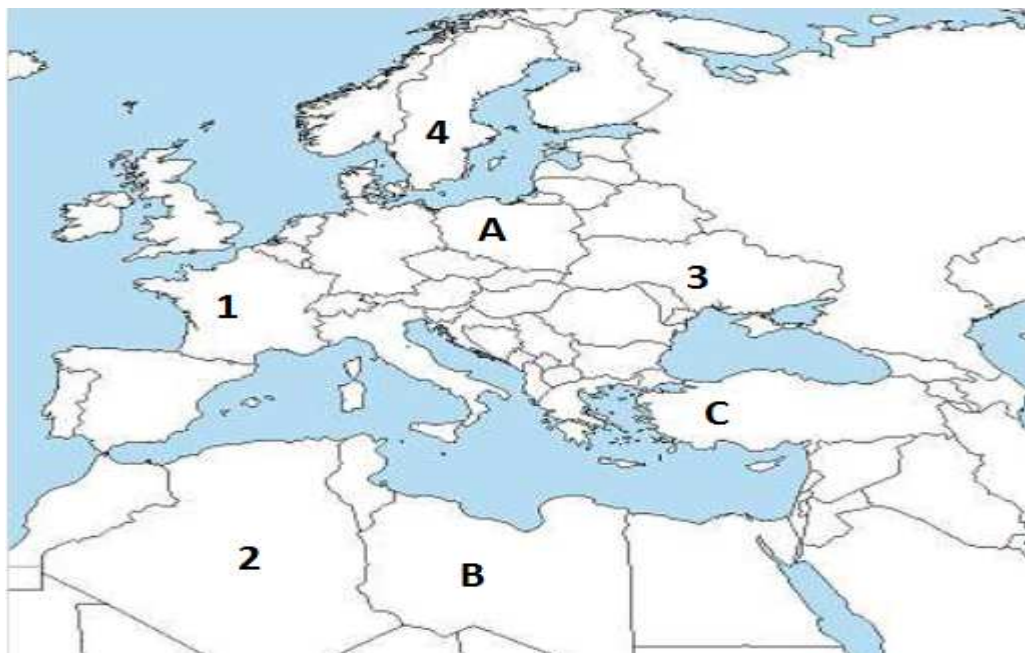
9. U legendu dijagrama koji prikazuje prirodno kretanje stanovništva Hrvatske u razdoblju 1975.-2010. godine upiši što označavaju linije:

2 10. U razvijenim zemljama najmanji udio aktivnog stanovništva zaposlen je u _____ sektoru, a djelatnost tog sektora u kojoj u tim zemljama radi najveći udio stanovništva je _____.

2 11. Smrtnost dojenčadi ili (upiši stručni naziv) _____ je broj umrle djece do navršene _____ godine života.

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3 12. Kojim velikim jezičnim skupinama pripadaju službeni jezici država označenih na karti slovima A, B i C? U tablicu upiši imena država i jezičnih skupina.

	Ime države	Velika jezična skupina
A		
B		
C		

2 13. Iberofonske države na karti označi slovima **V** i **Z**, s tim sa slovo **V** upišeš u prostor površinom manje, a slovo **Z** u prostor površinom veće države. Na crte uz navedena slova upiši njihova imena.

V _____
Z _____

3 14. Razvrstaj države obilježene brojevima od 1 do 4 na karti prema navedenim migracijskim obilježjima u tablici, upisivanjem traženih podataka u tablicu.

Emigracijske države		Imigracijske države	
Broj na karti	Ime države	Broj na karti	Ime države

U kartu na područje Italije ucrtaj strelicu (→) koja označava smjer dominantnog unutrašnjeg migriranja stanovništva Italije u drugoj polovici 20. stoljeća. Prema obilježjima vanjskih migracija Italija je danas _____ zemlja (na crtu upiši jedno od – emigracijska, imigracijska).

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. JEDNO SLOVO JE VIŠAK.

2

15. Navedene religije i religijske sljedbe poveži sa zemljama u kojima prevladavaju.

_____ Grčka	A) islam
_____ Indija	B) brahmanizam
_____ Španjolska	C) katoličanstvo
_____ Tunis	D) pravoslavlje
	E) protestantizam

2

16. Navedene regije poveži s pripadajućom vrstom nastambi.

_____ jurte	A) monsunska Azija
_____ trogloditi	B) Antarktika
_____ iglui	C) zemlje Magreba
_____ sojenice	D) Grenland
	E) središnja Azija

2

17. Razvrstaj navedene gospodarske grane u odgovarajuće sektore djelatnosti.

_____ primarni sektor	1 znanost	5 uprava
_____ sekundarni sektor	2 proizvodni obrt	6 građevinarstvo
_____ tercijarni sektor	3 šumarstvo	7 turizam
_____ kvartarni sektor	4 bankarstvo	8 ribarstvo

U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. TRI SLOVA SU VIŠAK.

3

18. Opise poveži s pripadajućim pojmovima.

_____ opće kretanje stanovništva	A) veći udio muškog stanovništva u ukupnom stanovništvu
_____ diferencijalni natalitet	B) rađanje većeg broja muške djece
_____ demografska ekspanzija	C) udio mladog stanovništva u ukupnom broju stanovnika
	D) rezultat prirodnog i prostornog kretanja stanovništva
	E) odnos broja živorođene djece i žena u reproduktivnoj dobi
	F) naglo povećanje broja stanovnika u međupopisnom razdoblju

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVO UZ TOČNE ODGOVORE.

2

19. Koji kontinenti bilježe ubrzani porast broja stanovnika u zadnjem desetljeću?

- a) Afrika b) Europa c) Sjeverna Amerika d) Australija e) Azija

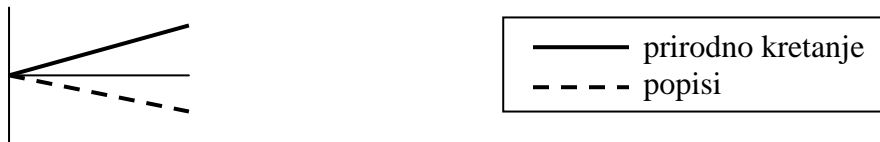
2

20. Što je od navedenog obilježilo etapu rane demografske tranzicije u većini zemalja Latinske Amerike?

- a) natalitet naglo opada
b) mortalitet naglo opada
c) snižavanje stopa prirodne promjene
d) demografska ekspanzija
e) mortalitet lagano raste

21. Koje mjere antinatalitetne populacijske politike provodi Kina u drugoj polovici 20. stoljeća?
- a) poticanje useljavanja
 - b) poboljšava kvalitativne osobine stanovništva
 - c) poticanje smanjenja nataliteta
 - d) poticanje sustavnog prostornog preseljenja stanovništva
 - e) ukida porezne olakšice obiteljima s više djece

22. Analiziraj priloženi dijagram i odgovore upiši na crte ispod dijagrama. Koji je podtip općeg kretanja stanovništva prikazan na dijagramu?

_____ (podtip)
_____ (oznaka)

U SLJEDEĆEM ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽI ONE KOJI SU TOČNI.

23. Prema podacima vitalne statistike, u posljednjem desetljeću Hrvatska ima *visoke* / *niske* stope nataliteta, a stope mortaliteta se *povećavaju* / *smanjuju*. U istom razdoblju udio *mladog* / *starog* stanovništva raste, pa je potrebno provoditi *pronatalitetnu* / *antinatalitetnu* populacijsku politiku.

U SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA DOPUNI REČENICE ILI NA CRTE UPIŠI TOČNE ODGOVORE.

24. Kao posljedica prirodnog i prostornog kretanja stanovništva izdvajaju se dva tipa općeg kretanja. Njihovi nazivi su _____ i _____ tip.

25. Na priloženoj fotografiji prikazan je način ograđivanja zemljišta u Južnoj Europi koji se naziva _____. Takav tip ruralnog krajolika, ovisno o veličini čestica i načinu ograđenosti, nazivamo krajolikom _____.

26. Okupljeno naselje u ravničarskim područjima koje prati glavnu prometnicu, po obliku je _____ naselje. Ruralni pejzaž s malim i nepravilnim zemljišnim česticama nastaje procesom usitnjavanja ili _____.

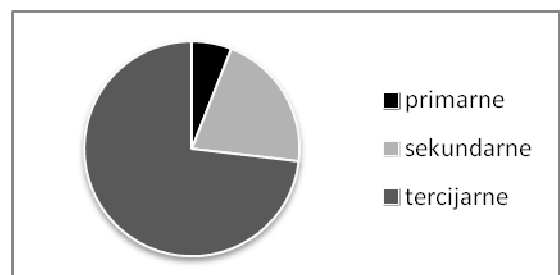
27. U Austriji je udio stanovništva starijeg od 60 godina 2010. godine bio veći od 20 %. Austrija prema udjelu starog stanovništva pripada _____ tipu stanovništva, jer staro stanovništvo u ukupnom broju stanovnika prelazi udio od _____.

28. Od navedenih država na crtu pored dijagrama upiši ime one države kojoj najviše odgovara određena gospodarska struktura stanovništva u zadnjem desetljeću. Na drugu crtu upiši kojem tipu civilizacije pripada država.

- Haiti, Albanija, Hrvatska, Ukrajina

država _____

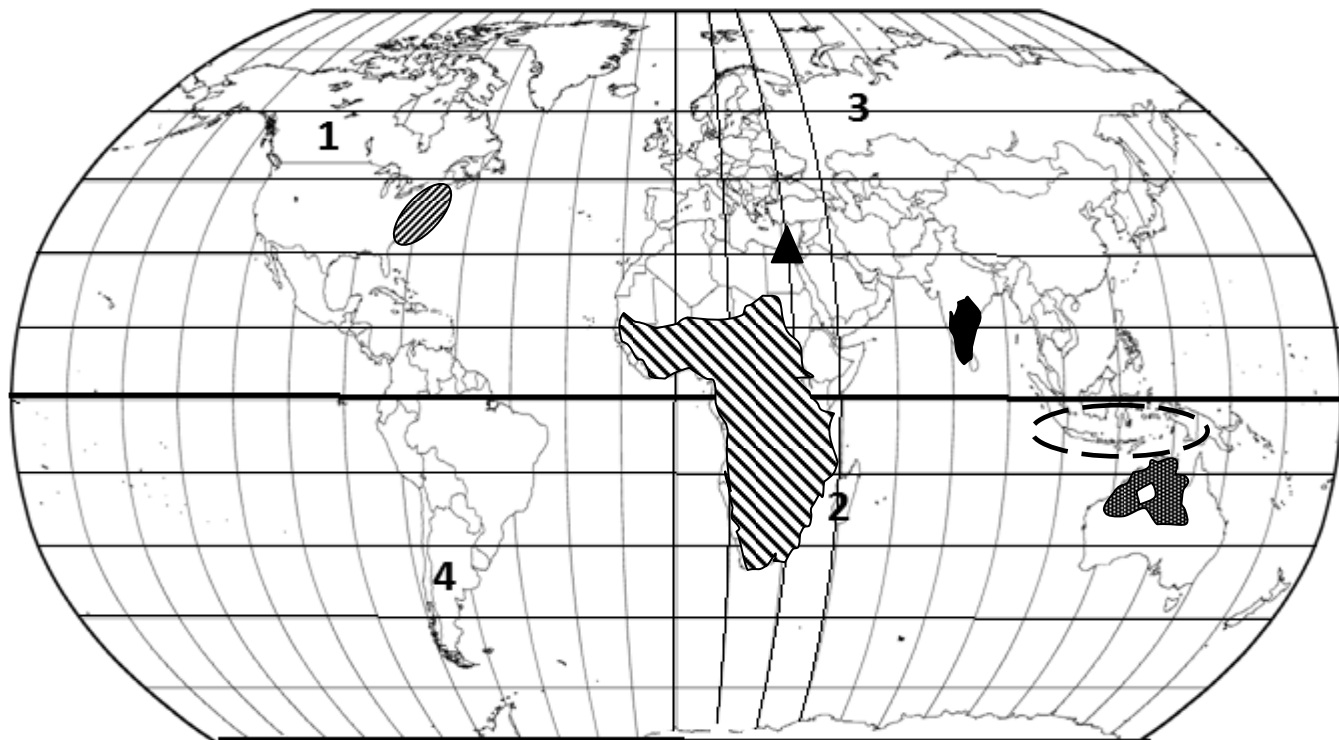
tip civilizacije _____

2 29. Osamljeno gospodarstvo u Angloamerici naziva se _____ , a u Latinskoj Americi _____ .

2 30. Naziv procesa napuštanja sela kao mjesta stanovanja je _____. Naziv procesa napuštanja poljoprivrede kao djelatnosti je _____.

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE SVIJETA.

2 31. Na predviđena mjesta uz opise u tablici, koji se odnose na razdoblje od 2005.-2010. godine, upiši odgovarajući broj označene države s priložene geografske karte i upiši njezino ime.

	Broj na karti	Država
Najviša stopa fertiliteta		
Najniža stopa fertiliteta		

2 32. U prostoru koji je na karti ispunjen crnom bojom () prevladava stanovništvo čiji jezik pripada _____ velikoj jezičnoj skupini, dok većinsko stanovništvo u toj državi pripada _____ velikoj jezičnoj skupini.

3 33. Geografske koordinate mjesta označenog na geografskoj karti oznakom ▲ su (strane svijeta upiši riječima): _____ geografske širine i _____ geografske dužine.

Uz koju se rijeku na tom području javila rana nastanjenost? Ime te rijeke je _____ .

2 34. Oznakom () označena je jedna od najgušće naseljenih zona ekumene. Na tom području se nalazi megalopolis koji se zove _____. Oznakom () omeđeno je područje države s velikom gustoćom naseljenosti i brzim porastom broja stanovnika. Ime te države je _____ .

2 35. Oznakama () i () označen je prostor na kojem žive pripadnici australidne velike rasne skupine. Kojem tipu te rasne skupine pripadaju označeni prostori?
 () _____ tip () _____ tip